

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref
kgj/2010

Vår ref
201001472-/MFL

Dato
03.11.2010

Spørsmål fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen - Konsortiet Boalvir

Jeg viser til spørsmål oversendt fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen 26. oktober 2010 vedrørende Konsortiet Boalvir BA.

Hvilke krav stilles det til økonomisk forsvarlig drift før lån/tilskudd utbetales?

Lån eller tilskudd innvilges av styret for Reindriftens utviklingsfond (RUF) i medhold av bestemmelser fastsatt i forskrift, senest Forskrift for Reindriftens Utviklingsfond av 14. juni 2010. Forskriftene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Regelverket er videre forankret i og skal bidra til å følge opp bestemmelsene i reindriftsavtalen som inngås mellom Staten og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL). Lån og tilskudd fra RUF skal bidra til å gitte politiske mål for reindriften nås.

I behandlingen av søknader om støtte fra RUF foreligger det videre klare rutiner og regler som skal følges. Dette gjelder både når støtte skal vurderes, og i selve oppfølgingen av det omsøkte prosjektet. Reindriftsforvaltningen, som sekretariat for styret i RUF, står for saksbehandlingen og følger opp de prosjekter som RUF-styret har behandlet. Økonomiregelverket for staten legges i denne sammenheng til grunn.

Når det søkes om tilskudd eller lån over RUF, skal søknaden angi et budsjett, der alle kostnadsgrupper samt en reell finansieringsplan skal fremgå. Dersom det er tale om bygging, ombygging eller utvidelse av slakteri, skal en spesifisert forretningsplan for

minst 3 års drift også foreligge.

Søkeren må videre beskrive hvordan han eller hun mener fremtiden vil forventes å bli for virksomheten sett ut fra et realistisk overslag over antatte inntekter og utgifter.

Hva var bakgrunnen for at Landbruks- og matdepartementet godkjente et lån på to millioner kroner til Boalvvir BA høsten 2006 selv om det var kjent at selskapet hadde store økonomiske problemer?

Innledningsvis er det grunn til å framholde at i 2006 var saksbehandlingen slik at søknader til RUF på over 1 mill. kroner krevde en foreleggelse for og godkjenning fra LMD. Dette var en godkjenningsprosedyre som ikke i seg selv følger av forvaltningsrettslige prinsipper, men som var lagt til grunn av avtalepartene i reindrifftsavtaleforhandlingene. Bakgrunnen for godkjenningsprosedyren var at man ønsket en ekstra kontroll av om støtte fra RUF til større prosjekter var i samsvar med gitte reindriftspolitiske mål og føringer.

Etableringen av konsortiet Boalvvir BA skjedde på bakgrunn av de utfordringer man i årene før hadde hatt vedrørende slakting og omsetning av reinkjøtt. Da selskapet ble etablert i 2004, hadde slakteriene store lagre med reinkjøtt, og reineierne hadde av den grunn problemer med å få levert rein til slakting. Dette gjorde også arbeidet med reintallstilpasningen i Finnmark vanskelig.

Formålet med etableringen var at selskapet skulle fungere som et landsdekkende salgslag for reineierne. Hovedmålsettingen var å etablere flere omsetningsledd for reinkjøtt, bidra til mer effektiv slakting og omsetning, og at reineierne fikk høyere avkastning på sine råvarer. Det var næringen selv som tok initiativ til etableringen av salgslaget. Ved etableringen hadde de rundt 250 medlemmer, hvor de fleste var reineiere fra Finnmark.

Dette var bakgrunnen og forhold av særlig betydning for at departementet fant å kunne godkjenne RUF-styrets vedtak om å gi selskapet et lån på 2,0 mill kroner. Hensikten med å gå inn med offentlige midler var særlig begrunnet i den muligheten som syntes å foreligge for å bidra til å utvikle en mer bærekraftig reindriftnæring. En sentral forutsetning for dette var, og er, at reintallet blir redusert i områder der det er for høyt, noe som igjen betinger effektive slakte- og omsetningsledd.

I tillegg fikk departementet i eget møte med selskapets styreleder og ny daglig leder, forsikringer om at man hadde funnet løsninger på selskapets økonomiske problemer. En helt vesentlig opplysning for departementet i denne sammenheng var at styrelederen opplyste at han selv ville gå inn med private midler i en i denne sammenheng betydelig størrelsesorden.

For det andre ble det opplyst at selskapets bankforbindelse ville fortsette sitt engasjement med kassakreditt dersom selskapet fikk lånet som omsøkt. Utover disse forhold ble det også opplyst om at selskapet hadde inngått forpliktende leveringsavtaler for reinkjøtt med COOP. Etter henvendelse fra departementet ble avtalene med COOP også bekreftet.

Hvordan følger RUF og departementet opp lån/tilskudd som innvilges? Er oppfølgingen av Boalvvir BA i tråd med det en kan forvente i slike saker?

Alle lån som innvilges av styret for RUF følges opp av Reindriftsforvaltningen som sekretariat. Lånene registreres i regnskapet, og ved forfall sendes det krav, eller det motregnes dersom låntaker også mottar tilskudd som utbetales fra Reindriftsforvaltningen.

Imidlertid er saken med Boalvvir BA spesiell og skiller seg ut fra lignende saker der fondet har bidratt med lån. Det normale er at gitte lån blir betalt tilbake.

I dette tilfellet har låntakeren ikke betalt tilbake, og etter hvert heller ikke besvart henvendelser fra Reindriftsforvaltningen. Omtrent samtidig som første avdrag forfalt til betaling, kom det søknad fra selskapet om å få omgjort tidligere lån til tilskudd.

Før Reindriftsforvaltningen tok denne søknaden under behandling, ba de om å få ettersendt bl.a. regnskapsrapporter og strategiplan for arbeidet med å styrke egenkapitalen i selskapet. Det kom ikke noen tilbakemelding fra selskapet på denne henvendelsen, til tross for flere purringer. Manglende tilbakemelding fra selskapet har derfor ført til at det ikke har vært mulig å få en fullstendig oversikt over utviklingen og hvordan midlene er brukt.

Dette er også bakgrunnen for at Landbruks- og matdepartementet ga Reindriftssjefen fullmakt til å begjære selskapet konkurs.

Mye tyder på at det har foregått ulovlig tapping av selskapet. Hvordan vil departementet følge opp dette nærmere, for eksempel ved å stille garanti for videre bobehandling?

Bobestyrer har ennå ikke ferdigstilt sitt arbeid og kommet med en sluttrapport. Dersom bobestyrer i sin rapport påpeker behov for nærmere undersøkelser for å belyse om det har forekommet brudd på lover og regler, må det vurderes om nærmere undersøkelser kan dekkes gjennom Justisdepartementets særskilte garantiordning. Om denne ordningen ikke kommer til anvendelse, vil jeg sørge for videre bobehandling.

Jeg vil understreke at jeg er meget opptatt av å avdekke alle sider ved denne saken, og her under eventuelle ulovligheter. Departementet holder også tett kontakt med Reindriftsforvaltningen som er gitt fullmakt til å følge opp denne saken.

Jeg kan opplyse om at Reindrifftsforvaltningen nå, etter dialog med departementet, har sendt brev til tingretten med anmodning om at det også oppnevnes en egen borevisor.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Lars P. Brekk". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Lars Peder Brekk